

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินโครงการการปฏิบัติการเกษตรกรรมที่ดี
ของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายสุริยา ศรีวังพล

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการการปฏิบัติการเกษตรกรรมที่ดีของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน โครงการการปฏิบัติการเกษตรที่ดีของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2553 - 2554 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) ด้านผลผลิต (Product) รวมทั้งในด้านผลกระทบ (Impact) 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการการปฏิบัติการเกษตรที่ดีของ โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2553 - 2554 การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ เอกสาร และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 40 คน ประกอบด้วย พนักงานระดับบริหาร พนักงานระดับปฏิบัติการ ของ สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ และเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ จำนวน 6, 14 และ 20 คน ตามลำดับ ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) พบว่า มีความจำเป็นในการจัดทำโครงการ การปฏิบัติการเกษตรที่ดีของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี งบประมาณ 2553 - 2554 ซึ่งวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการมีความเหมาะสม สอดคล้องกับ

สถานการณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของโรงงานยาสูบ และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการสูง

ด้านปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ มีความสามารถและความพร้อมทั้งด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสาร มีความเพียงพอ เหมาะสมต่อการดำเนินงาน โครงการการปฏิบัติการเกษตรกรรมที่ดี ของการเพาะปลูกยาสูบเป็นอย่างยิ่ง

ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า การบริหารจัดการโครงการเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานที่ได้ถูกกำหนดไว้แล้วซึ่งเป็นลักษณะของการดำเนินการแบบสั่งจากบนลงล่าง (Top Down) และได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดี โดยบุคลากรรวมทั้งเกษตรกรชาวไร่ยาสูบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการเป็นอย่างยิ่ง

ด้านผลผลิต (Product) หรือ (Output) พบว่า ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ ซึ่งวัตถุประสงค์ข้อแรก สามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงงานยาสูบได้มาตรฐานปลอดภัยจากสารพิษตกค้างได้ในระดับหนึ่ง ถึงแม้ว่า จะยังตรวจพบสารพิษในใบยาสูบจากเกษตรกร แต่ก็อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่สองและสาม สามารถเพิ่มความปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค และการลดการใช้สารเคมีโดยใช้เท่าที่จำเป็น โดยการใช้สารสกัดจากธรรมชาติ และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน แต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการลดการใช้ปุ๋ยเคมีเพราะจะต้องปรับปรุงให้ดินมีสภาพความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นก่อน ซึ่งจะต้องทำการปรับปรุงดินไปเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง และสำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่สี่ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพอจะกล่าวได้ว่า ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เพราะจากการร่วมทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ ถือเป็นจุดเริ่มต้น ซึ่งทุกส่วนในสังคมจะต้องปฏิบัติต่อไปอย่างต่อเนื่อง เช่นการดูแลรักษาต้นไม้ หรือป่าไม้ที่ร่วมกันปลูก เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ด้านผลกระทบ (Impact) พบว่า ส่งผลกระทบต่อสำนักงานยาสูบเชียงใหม่ และชาวไร่บ่มเองในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ

ส่วนปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่า ไม่ได้มีการประยุกต์ใช้หลักการการปฏิบัติการเกษตรกรรมที่ดีที่นำมาปฏิบัติ ให้เกิดความเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ปลูก เกษตรกรชาวไร่ยาสูบบางส่วนยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ จึงขาดความใส่ใจไม่ตระหนักถึงผลกระทบด้านอื่น และเห็นว่าระบบการดำเนินกิจกรรมบางอย่างของโครงการต้องใช้เวลาในการได้รับผลตอบแทน นอกจากนี้ พนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้โครงการค่อนข้างน้อย

Independent Study Title	Evaluation of Good Agricultural Practice Project of Thailand Tobacco Monopoly, Ministry of Finance in Chiang Mai Province
Author	Mr. Suriya Sriwangphol
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Associate Professor Seksin Srivattananukulkit

ABSTRACT

The study “Evaluation of Good Agricultural Practice Project of Thailand Tobacco Monopoly, Ministry of Finance in Chiang Mai Province” aimed to evaluate as well as examine the problems and obstacles of the operations of the Good Agricultural Practice Project of Thailand Tobacco Monopoly, Ministry of Finance in Chiang Mai Province of the fiscal year 2553-2554 (B.E.). The evaluation included five aspects: context, input, process, product, and impact. The data collection methods used in this qualitative study were document analysis and structured interview. There were 40 key informants in the study including the administrative and operational officers at the Thailand Tobacco Monopoly, Chiang Mai Office as well as the tobacco growers.

The data revealed that for the context aspect it was found that there was the need to create a project which has appropriate objectives corresponding to the situations, visions, missions and policies of the tobacco factories. This project should also be possible to operate.

For the input aspect, the data indicated that the organizations responsible for the project had the ability and readiness in terms of officers, budgets, equipment, and information, which were appropriate to support the ongoing of the project.

In terms of the process, it was found that the project management was done according to the pre-defined plan and there was a well cooperation in accordance to the roles of the officers. Moreover, the officers and the growers had a very good knowledge and understanding of the operation of the project.

Furthermore, for the product or output aspect, the data revealed that the project could reach all of its objectives which supported the reputation of the tobacco factories in producing quality and standard tobacco without toxic residue. In addition, to increase the safety of the growers and the consumers, chemical substances were used only when necessary, which also helped preserve the environment.

In terms of impact aspect, it was found that the efficiency of the officers has increased. There was also more integration among the officers, agencies, groups, and organization, which helped increase the quality and amount of the tobacco. Consequently, the income increased.

Finally, for the problems and obstacles, the data indicated that there was a lack of the implementations of the good agricultural practices which were appropriate for each area. Also, some growers did not understand the objectives of the project. Furthermore, the officers who were responsible in supervising the project's activities had limited professional development training.